

[Ernst Christiansen.]

hold til denne grundlovsparagraf blev der i mellemkrigsårene flere gange ført forhandlinger om tilvejebringelsen af en sådan lov, og i 1936 var man temmelig langt fremme med sagen. Det, som dengang særlig ansørede til at fremme en sådan lovgivning, var jo den virksomhed, som den berygtede Vogelgesang-kreditanstalt udfoldede i Sønderjylland i 1930'erne.

Det lykkedes imidlertid ikke i mellemkrigsårene at gennemføre nogen lovgivning på dette område, men nu efter den anden verdenskrig er, som den højtærede justitsminister har fremhævet i sin fremsættelsestale, problemet atter blevet aktuelt, og når spørgsmålet om udlændinges adgang til at eje fast ejendom her i landet er blevet aktuelt efter den anden verdenskrig, ligger jo årsagerne nogenlunde klart. Årsagerne er vel nok stadig forholdene i Sønderjylland, men jeg tror, at det, der særlig har gjort problemet aktuelt, er visse tyskeføde herremænds optræden under Tysklands okkupation af Danmark. Der kunne nævnes forskellige eksempler, hvoraf det mest grelle er den tyske grev Schimmelmans opførsel. Han er ejer af flere store godser i Jylland og havde ved særlig begunstigelse fået dansk indfødsret, men gjorde sig hurtigt skyldig i en række handlinger, som var illoyale og ulovlige, og som vel kunne karakteriseres med endnu stærkere udtryk. Schimmelman har fået sin dom, en dom, som er blevet skærpet gennem alle instanser, og som formentlig selv i sin sidste, skærpede form ved Højesteret næppe kan siges at dække helt, hvad alle ville finde rimeligt. I hvert fald synes jeg, at det var en meget mild dom, men det er jo ofte sådan, at nogle om domme vil synes, at de er milde, medens andre vil synes, de er hårde; men i hvert fald må vi acceptere domstolenes kendelser, ellers falder ethvert grundlag for retsplejen væk.

Men det er givet, at Schimmelman-afæren og lignende ting har bidraget til at vække indignation overfor det forhold, at store jordegodser er på tyske hænder, og fornylig har vi også oplevet det unægtelig meget grelle tilfælde med de to store sjællandske herregårde, Lindholm og Selsø, som for få måneder siden ved testamente overgik til holstenske adelsbørn, to små baroner. Det vil altså sige, at der i øjeblikket i Holsten lever to tyske adelsdrenge, som formelt har ejendomsret til og til sin tid vil få rådighed over store områder af Danmarks bedste jord. Det er en urimelighed, som ikke kan undgå at vække harme, og det har da

også vakt harme, ikke mindst i de pågældende egne. Med formandens tilladelse vil jeg gerne have lov til at citere et par af de udtalelser, som lokale folk har fremsat herom. Et medlem af jordlovsudvalget, parcelist Chr. Rasmussen, Kirke Såby, siger om Lindholms overgang til tysk eje:

„Der er på egnen omkring „Lindholm“ megen bitterhed i anledning af, at godset skal på tyske hænder. Mange mener, at man nu burde nå frem til en form for udstyknings af i hvert fald en del af godset.“ En anden kendt lokal mand, amtsrådsmedlem Emil Rasmussen, Skibby, siger:

„Det ærgrer alle her på egnen at erfare om det, der nu er sket med „Selsø“, denne gode veldrevne gård“, og han føjer til:

„Denne gode ejendom bør bevares på danske hænder. Befolkningen her på egnen vil hilse et initiativ fra statsmagtens side i så henseende med stor tilfredshed.“

Det er lokale mænds udtryk for de følelser, man har på egnen, men det er ikke alene lokalt, at sagen har vakt opsigt, den har været kommenteret i hele den danske presse. Det er så grelt et tilfælde, at det naturligt må vække harme. Jeg kunne citere flere bladudtalelser af forskellig partifarve, men nøjes med en enkelt. „Nordsjællands Socialdemokrat“ skrev i de dage, da sagen blev bekendt:

„Vi finder det stridende mod dansk ånd og tankegang, at tyskere således uden videre skal have skøde på danske ejendomme og derefter ganske roligt sidde i Holsten og nyde frugterne af dansk jord og dansk arbejde.

Vi har endnu ikke glemt, hvorledes mange af de fra Tyskland importerede såkaldte adelslægter og større jordrotter optrådte her i Danmark under besættelsen.“

Jeg tror, at disse ord i det blad, som netop udkommer i disse egne, meget godt dækker den følelse, som er almindelig i den danske befolkning, af det urimelige i, at der skal kunne sidde tyskere i Holsten og nyde frugterne af dansk jord og dansk arbejde. Det er som sagt følelser, der er kommet til orde i blade af alle partifarver.

Til disse forhold kommer så, som jeg har nævnt, naturligvis problemerne i Sønderjylland, som jo stadig må følges med den største opmærksomhed. Ved gennemlæsning af den betænkning, som er afgivet af det udvalg, der blev nedsat i 1946, foranlediget ved de førte rigsdagsdrøftelser om dette spørgsmål, kan man konstatere, at det vel